

פרזנטציה אישית – תוצר לדוגמה

ועידת בית הספר סדרת הרצאות מרתקות

משה חיים

[קישור למצגת](#)

העולם הבא – מקום רוחני או מקום גשמי

מגיש: משה חיים, מחשבת ישראל שאלון: 038111 התשפ"ו

החיים שלאחר המוות, זה הוא נושא שהעסיק רבים בעולם, נושא זה קשור גם להבנת מהות האדם בעולם הזה. אם האדם הינו גוף בלבד כנראה שהאדם יעלם עם מות הגוף. אולם אם לאדם יש נשמה רוחנית הרי שהיא צריכה להיות נצחית. נושא זה קשור גם לסוגיית שכר ועונש. התורה מבטיחה לאדם שכר על קיום מצוותיו. מאחר ואנחנו רואים שישנם צדיק ורע לו רשע וטוב לו עלינו להניח שהשכר ועונש אינם מתקיים בעולם הזה אלא בעולם הבא. למהות השכר השפעה עמוקה על הנושא. שכן דת שבמטיחה שכר פיזי בעולם הזה, גורמת לכך שאנשים בסופו של דבר מקיימים את הדת למען עצמם, לקבלת טובות הנאה פיזיות.

במצגת נציג שתי גישות:

גישת הרמב"ם: שמפרידה חומר ורוח וטוענת שהעולם הבא הינו חומר בלבד
גישת הרמח"ל: שטוענת לאפשרות של מצב ביניים גוף רוחני.

מושגים: עולם הזה: העולם בו אנו חיים כיום.
עולם הבא: העולם שנחווה לאחר מותנו, עולם זה מתחלק לשניים: 1. העולם שכל אחד יחווה
לאחר מותו. 2. עולם שיתקיים לאחר שכלל היקום המוכר לנו יגיע לסופו.

מקורות:

בראשית: פרק ב' פסוק ז'

דברים: פרק כב פסוק ו

ישעיה: פרק כו פסוק יט

קהלת: פרק יב' פסוק ז

תלמוד בבלי: ברכות דף יז א

תלמוד ירושלמי: חגיגה ב, א

רמב"ם: היד החזקה, ספר המדע, הלכות תשובה פרק ב

רמב"ם: היד החזקה, ספר שופטים, הלכות מלכים פרק יב

רמח"ל: דרך ה', פרק ג'

השאלה מה מהות השכר בעולם הבא

אנחנו נציג שתי דעות:

דעה אחת של הרמב"ם: שרואה בעולם הבא מקום רוחני בלבד, ללא גוף.
מה שאומר ששאפתנו היא תמיד רק הרוחניות, גם מי שעושה מצוות בשביל לקבל שכר בעולם
הבא, הוא פועל בשביל לקבל שכר רוחני ולא חומרי.

דעה שניה, של הרמח"ל: שרואה בעולם הבא מקום שבו גם הגוף הופך להיות רוחני, ושוב
השאפה היא רוחניות.

אם כך השתנה מקומו של המוות שהפך להיות מקום שמעלה את האדם מבחינה רוחנית.

אם נתייחס כך למחזור החיים, נוכל לראות השפעה של שאלת החיים שלאחר המוות על חיינו
כאן.

מאחורי הקלעים תוכן מפורט 7

7 שקף 1 – הבטחת התורה לשכר

שמירה

מאחורי הקלעים ?

• מטרת השקף

יצירת הזדהות אם המצווה לדאוג לאם
הציפור, והשכר שמגיע בעקבותיה.
האדם דאג לציפור ובתמורה חייו שלו יהיו
טובים וארוכים.
נאזין גם לפסוק מולחן, בצורה מעוררת
אמפטיה.
נזכיר את המונח: שכר ועונש

על מה ידובר בשקף?

בשקף יוצג המושג שכר ועונש. נציג את הקשר שבין מעשה ותגמול, על מהות הצדק הקיים.
הבטחת התורה, נסביר את הקשר בין המעשה: השמירה על איכות חייה של האם. לשכר:
שמירת חייה של האם

B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

שמיעה של הפסוק מושר על ידי להקה.

מה יופיע בשקף?

הפסוק מהתורה: כי יקרא קן ציפור
לפניך...

7 שקף 2

שמירה

מאחורי הקלעים

הרעיון להראות שהאוטופיה שבה אדם
שעושה טוב מקבל חיים טובים לא
מתקיימת בעולם הזה

עריכת שקף

כותרת מעוררת שאלה ויצירת דיון קצר,
ובחינת המציאות אל מול התורה, תוך כדי
הבנה עמוקה שצריך להיות קשר

*** מטרת השקף**

להציג את הניגוד לכאורה שבין הבטחת
התורה למציאות

על מה ידובר בשקף?

ידובר על השאלה האם באמת אנחנו רואים במציאות את השכר מגיע למי שעושה טוב, נדבר
על דוגמאות מחיי היום יום, נציג את אלישע בן אבויה, נספר את הסיפור שלו מהירושלמי ונציג
את שתי הדעות. הדעה שאם אחנו לא רואים זאת בעולם הזה ההבטחה איננה אמיתית. והדעה
של רבי יעקב שישנו עולם הבא שבה מגיע התגמול.

🔍 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

הכותרת:
האם הבטחת התורה עומדת במבחן
המציאות.
הסיפור של אלישע בן אבויה מתוך
הירושלמי

7 שקף 3

שמירה

מאחורי הקלעים

נציג את הגישה הדואלית שבה האדם מורכב מגוף ונפש, גם מיצירת האדם וגם ממותו.

עריכת שקף

*מטרת השקף

התלמידים יכירו את הגישה הדואלית ואת מקורותיה בתנ"ך

על מה ידובר בשקף?

ידובר על העולם הבא שעסקנו בו בשקף הקדם, מה הוא העולם שכולו ארוך, לשם כך נציג את הגישה הדואלית שמדברת על המורכבות של האדם מגוף ונפש. בשלב הראשון תוצג יצירת האדם, לאחר מכן תוצג פטירת האדם מספר קהלת. ובסוף נציג את עקרון תחיית המתים. ונשאל מה הוא זמן השכר?

🔍 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

3 פסוקים:
מבראשית
קהלת
וישעיהו

7 שקף 4

שמירה

מאחורי הקלעים ?

הצגת גישת הרמב"ם, הגישה שמפרידה בין הגוף והנפש, וטוענת שגוף לא יכול להיות נצחי ולכן לאחר תחיית המתים שוב ימותו כולם, והעולם הבא שכולו ארוך הוא מקום רק לנפש והשכר הוא שכר רוחני.

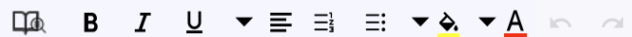
עריכת שקף

*מטרת השקף

הבנת הגישה שמפרידה בין גוף ונפש

על מה ידובר בשקף?

בהמשך לשקף הקודם שהאדם הוא מורכב מגוף ונשמה, נשאל האם העולם הבא והשכר קשורים לגוף או לנפש בלבד
לאחר שנקרא את האמירה של רב מהתלמוד, נציג את השאלה אם אין אכילה ושתייה, האם מדובר על עולם שיש בו גוף? ונציג את הגישה של הרמב"ם שמדובר על עולם ששייך לנשמה בלבד.
ועל כן אחרי תחיית המתים ימותו שוב כולם ורק הנפש תישאר.
נציג גם שלפי הרמב"ם שישנה הפרדה בין דבר גשמי ורוחני, ורק דבר רוחני יכול להתקיים לנצח

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

אמירתו של רב מהתלמוד הבבלי שאומרת שהשכר הוא שכר רוחני, לא אכילה ולא שתיה
אמירתו של הרמב"ם, שאם כך השכר הוא רק לנפש ולא לגוף

7 שקף 5

שמירה

מאחורי הקלעים ?

עריכת שקף

*מטרת השקף

הצגת ציר הזמן של האדם בעיני הרמח"ל

על מה ידובר בשקף?

נחזור לשקף הראשון ונראה את שלב החטא כשלב שגרם מוות, נראה שאם לא החטא האדם היה ממשיך לחיות בגופו לנצח, נקשה מכאן על הרמב"ם שטען שרק הנשמה יכולה לחיות חיי נצח, ונציג את ציר הזמן של הרמח"ל. כך שהמוות ותחיית המתים מחזירים אותנו למצב שלפני החטא שהאדם חי לנצח עם הגוף שלו

B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

מעגל הזמן שמתאר הרמח"ל.

7 שקף 6

שמירה

מאחורי הקלעים ?

עריכת שקף

*מטרת השקף

הצגת גישת הרמח"ל שגוף הוא דבר שיכול להזדכך.

על מה ידובר בשקף?

נקרא את הציטוט מהרמח"ל, נשאל מה הוא גוף מזוכך. נעמיד את גישת הרמב"ם שטוענת שיש או גוף או נשמה ושלא ייתכן גוף רוחני או גוף מזוכך אל מול גישתו של הרמח"ל שיש דבר כזה גוף מזוכך

📖 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

ציטוט מהרמח"ל.

7 שקף

שמירה 📁

מאחורי הקלעים

תפקיד המוות

עריכת שקף

*מטרת השקף

הדגשת תפקיד המוות לרמח"ל

על מה ידובר בשקף?

נדבר על תפקיד המוות. נזכיר שלפי הרמח"ל המוות כלל לא הכרחי הרי הוא נגזר רק לאחר חטא אדם הראשון. כלומר האדם נברא בצורה שתאפשר לו לחיות לנצח אם הוא היה מתנהג כראוי. אם כך המוות לא נועד להיות סופי אלא לאפשר תיקון לחטא, אם החטא מנע מהאדם להיות רוחני. המוות יאפשר לו התחלה חדשה. כך שהמוות הוא לא רק רע אלא הזדמנות לשינוי

📖 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

אמירת סכום על תפיסת המוות לפי הרמב"ם

שמירה

7 שקף 8

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

***מטרת השקף**

המוות כשלב מאצים בחיי האדם

על מה ידובר בשקף?

נזכיר שלפי הרמב"ם מוות הוא סוף הגוף, שלא יכול להתקיים לנצח, וגם לאחר תחיית המתים יהיה שוב מוות.
נזכיר שלפי הרמח"ל, המוות הוא שלב הכרחי בשביל לקבל התחלה חדשה.
ונשאל האם המוות הוא עצוב, האם הוא דבר טמא או פסול.
נקריא את האמירה של הרב קוק. שהמוות הוא שלב במחזור הכולל של האדם, שלב שדווקא ירומם אותו.

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

ציטוט של הרב קוק,

שמירה

7 שקף 9

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

*מטרת השקף

הסבר הרב קוק לטומאת המת

על מה ידובר בשקף?

אנחנו יודעים שמוות הוא דבר שגורם טומאה, מי שנוגע במת לא יכול להיכנס למקדש. לכהן אסור לבוא במגע עם המת.
אם לפי הרב קוק מוות הוא שלב חשוב בחיים שמרומם את האדם. מדוע הוא מלווה בטומאה?
נקרא את תשובתו של הרב קוק:
המוות טומאתו היא מפני שקרו. נסביר שלדעת הרב קוק המוות הוא מצג שווא, במבט האנושי שלנו המוות נראה כדבר עצוב, כסוף. מבט כזה אכן מייצר טומאה, כלומר מצב לא טוב, של עצבות ותחושת חדלון ועל כן אנחנו טמאים כשאנחנו באים במגע עם המוות, ועלינו להיטהר. לא בגלל שבאמת המוות הוא דבר כזה.

🔍 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

ציטוט קצר מהרב קוק והסבר

7 שקף 10

שמירה 📁

🔍 מאחורי הקלעים

עריכת שקף

*מטרת השקף

השוואה בין הרב קוק לבין הרמח"ל. מקום המוות בתוך מחזור החיים והמוות של הרמח"ל

על מה ידובר בשקף?

נזכיר את מחזור החיים האנושי של הרמח"ל. החיים הפוטנציאליים שהיו לפני החטא, המוות שנגרם בעקבות החטא, והחיים שלאחר תחיים המתים שמחזירים אותנו לחיים לפני החטא. האם היינו מגדירים את המוות כדבר שרק מרומם בעיני הרמח"ל? נציג את דו הצדדיות. מצד אחד אכן המוות הוא שלב כפי שניתן לראות בשקף. מצד שני זה הוא שלב שבא בעקבות החטא

🔍 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

גרף שמתאר שילוב בין גישת הרמח"ל לבין גישת הרב קוק

7 שקף 11

שמירה

מאחורי הקלעים ?

עריכת שקף

*מטרת השקף

להבהיר שהדיונים הללו אינם משקפים ידיעות ברורות אלו רעיונו ופרשנויות

על מה ידובר בשקף?

נשאל האם מה שלמדנו הוא אמת וודאית? האם הצלחנו להסביר את המציאות שתהיה?

🔍 B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ 🎨 ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

ציטוט של הרמב"ם,

שקובע שכל הדברים הללו לא נדע מה
שיהיה עד שיהיה

7 שקף 12

שמירה

מאחורי הקלעים

עריכת שקף

*מטרת השקף

מה למדנו משאלת המוות על החיים
וייעודם ועל היחס בין גוף ונפש

על מה ידובר בשקף?

כיצד המחלוקת ביחס לתפיסת העולם הבא משפיעה על שאלות מהותיות

B I U ▼ ≡ ≡ ≡ ▼ ▼ A ↶ ↷

תוספות אמנותיות מתוכננות

מה יופיע בשקף?

פירוט תוכן מילולי ו/או תוכן חזותי
שיופיע בשקף - תמונה/סרטון/ שמע/
טקסט/תרשים וכדומה. הסבירו מה
הרכיב תורם למטרת השקף. עבור רכיבים
חזותיים, שמע, וכו', שיצר גורם אחר, ציינו
את מקורם (שם היצירה, שם היוצר, היכן
פורסמה היצירה)

מושגים

החומר והרוח – הפיסה הדואלית
התפיסה שמבינה שהמטרה שלנו היא בסופו של דבר רוחניות, וגם השכר שלנו בעולם הזה, הוא שכר רוחני ולא הנאה פיזית.

מקורות

בראשית: פרק ב' פסוק ז'

דברים: פרק כב פסוק ו

ישעיה: פרק כו פסוק יט

קהלת: פרק יב' פסוק ז

תלמוד בבלי: ברכות דף יז א

תלמוד ירושלמי: חגיגה ב, א

רמב"ם: היד החזקה, ספר המדע, הלכות תשובה פרק ב

רמב"ם: היד החזקה, ספר שופטים, הלכות מלכים פרק יב

רמח"ל: דרך ה', פרק ג'